

Delavec izhaja vsak petek s datumom naslednjega dne. — Naročnina za celo leto K 20.—, za pol leta K 10.—, za četrt leta K 5.—. Posamezna številka 40 vin. naročnina v inozemstvo sorazmerno več.

Pošiljavo na uredništvo in upravnništvo

Ljubljana, Selenburgova ulica številka 6. II. nadstr. Telefon št. 225.

DELAVEC

Rokopisi se ne vračajo. — inserati se zaračunavajo, milimeter vrstica in sticer pri enkratni objavi po 60 vinarja, pri trikratni po 58 vinarja, pri šestkratni po 56 vin., pri celoletnih objavah po 54 vin. za vsakokrat. — Za razne izjave itd. stane mm vrstica 50 vin. — Reklam. so poštnine proste. — Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Zaupniki.

Za vsako organizacijo so zaupniki najvažnejši organi. Če ima organizacija dobre in v prvi vrsti sposobne zaupnike, je organizacija dobra, če so pa zaupniki slabi, nezanesljivi ali celo nesposobni, tudi organizacija ne more biti dobra, ker je nje ogroditelj. Zaraditega je najvažnejša naloga vsake strokovne organizacije, no, seveda tudi politične, da pazi na svoje zaupnike in izbere res le tovariše in tovarišice, ki imajo zmožnost in voljo, da podpirajo odbor na eni strani, na drugi strani pa tudi tovariše in tovarišice z vso požrtvovalnostjo in nesebičnostjo.

Ze ime zaupnik ali zaupnica pove, da mora ta biti tak tovariš ali tovarišica, ki ima zaupanje med tovariši in pri odboru oziroma vodstvu organizacije. In povsem jasno je, da more imeti tako zaupanje na obe strani le tovariš, ki zaupanje zasluži, to se pravi, ki dela v interesu organizacije v celoti in posameznih članov organizacije, kolikor se to ujema z interesi celote. Zaupnik mora torej poznati socialne zakone, mezdne dogovore, obrtni red in druge zakone, ki obsegajo delavčeve pravice in pravice organizacije. Vse to znanje služi zaupniku in kdor je v tem pogledu izobražen in vesten, lahko s pridom opravlja zaupniško mesto v organizaciji, v delavnici in tovarni.

Zaupniki pa morajo biti tudi taktni tovariši. Njihov nastop mora biti resen, stvaren, utemeljen. Zaupnik mora takoj spoznati položaj v vsakem sporu. Njegova izobraženost in izkušnja v delavskih vprašanih mu mora in more takoj pokazati pot, kako treba braniti delavske pravice in poravnati spore, da se ne gode krivice, ter da ne nastajajo nepotrebni konflikti med delavstvom in podjetnikom. V področje zaupnikov pa ne spadajo osebni spori, zanemarjanje dolžnosti v podjetju, medsebojne žalitve, dokler so te stvari le osebne pomene. Če posreduje zaupnik v takem primeru, mora biti to posredovanje blagohotno in zlasti je takrat na mestu, kadar je v interesu organizacije.

Ena glavnih nalog zaupnikov pa je, da o vsem vedno informirajo odbor svoje organizacije. Z drugimi besedami se to pravi, da so zaupniki kri organizacije, ki spaja ves članstvo z odborom in pljuča odbora po katerih se prenaša tudi na člane pravo organizacijsko življenje, in sicer organizatorično in kulturno. Organizacija, ki ima dobre zaupnike, vedno deluje blagodejno, ker zaupniki izvršujejo v polni meri svoje naloge vodijo organizacijo v zmislu nje namena v dobrobit članstva.

Nasprotno je pa resnica, da nezavedni zaupniki največkrat omajajo zaupanje v organizacijo, nekateri, ker niso sposobni, nekateri, ker iščejo osebne koristi,

ali ker jih zavedejo zlobni naivni demagogi. Pri izbiranju zaupnikov treba torej biti skrajno pozoren: ne kričači in nestanovitneži, ampak značajni tovariši in tovarišice, ki so dovolj izobraženi v socialni in delavski zakonodaji ter dovolj inteligentni za zaupno mesto.

Iz teh razlogov, ki smo jih navedli do sedaj, je naloga vseh organiziranih delavk in delavcev, da se zanimajo za vsa delavska vprašanja, se izobražujejo v tem zmislu s poučnimi knjigami, na shodih in razgovorih. V praktičnem življenju prav nič ne pomaga, če je kdo fanatičen socialist, pa ne ve, kako bi uveljavil svoje načelo, svoje zahteve, ker ne pozna pravih vzrokov sedanjih razmer, ker se tega ni nikdar učil ali se noče učiti. To, kar velja še mnogo bolj za zaupnike, ki so odgovorni kot pooblaščenec organizacije za vse svoje tovariše in tovarišice v ožjem zmislu besede, v širšem zmislu so pa delavski zaupniki odgovorni za proletarijat sploh. Zaraditega so zaupniška mesta važna. Zaupnik mora biti več in pošten sodrug!

Naraščanje cen v prodaji na drobno v inozemstvu.

Kako so poskočile cene življenjskim potrebščinam vsled vojne ne le v državah, katere so se direktno udeležile vojne, ampak tudi v takozvanih nevtralnih državah, je najbolj razvidno iz tozadavnega pregleda, ki ga priobčuje »Labour Gazette«. Po tem pregledu so v Belgiji (Antwerpen) bile v juliju 1919. napram meseca julija 1914. cene poskočile za 273 od sto. v Bruselju za 267. Na Švedskem so v nadrobni prodaji bile cene meseca junija 1919. za 219 po sto višje kakor meseca junija 1914. Tekom meseca avgusta 1919. so na Švedskem cene vnovič poskočile. V Italiji so bile cene življenjskim potrebščinam v Milanu meseca avgusta 1919 za 204 odstotkov višje kakor ob času izbruha vojne.

Nasprotno so v Rimu poskočile cene do julija 1919. le za 106, o 43 drugih mestih Italije pa je aprila 1919. bila razlika za 181 odstotkov. Na Francoskem je v Parizu meseca julija 1919. napram juliju 1914. narasla draginja za 161. v drugih mestih Francije, v kolikor so bili zapopadeni v tozadevno statistiko, je draginja poskočila za 193 od sto. Norveška zaznamuje v aprilu 1919. napram aprilu 1914. narastek draginje za 176 odstotkov. Na Portugalskem je v Lisaboni bila že maja 1918. razlika cen za 151 odstotkov.

V Švici je meseca junija 1919. bilo treba plačati vse za 150 odstotkov dražje kakor junija 1914. Anglija je meseca septembra 1919. zaznamovala narastek draginje za 116. Danska julija 1919. za 112 Nizozemsko (Amsterdam) julija 1919. za 110 odstotkov. Zedinjenim

državam Severne Amerike draginja tudi ni prizanesla; meseca julija 1919. je bila razlika cen za 86 odstotkov, v Kanadi in Španiji meseca marca 1919. za 57, v Indiji (Kalkuta) meseca avgusta 1919. za 51, v Novi Zelandiji avgusta 1919. za 48, v Avstraliji julija 1919. za 47, in v Južni Afriki junija 1919. za 36 odstotkov.

Za normalne razmere bi pomenile navedene številke naravnost katastrofo na gospodarskem polju, ali v danih okoliščinah bi se mi ubogi Jugoslovani naravnost srečne počutili, ko bi pri nas doma draginja ne bila večja kakor je recimo v Belgiji.

Tržne cene v Ljubljani od

1. julija do 1. decembra 1919.

V naslednjem pregledu tržnih cen navajamo postavke, ki jih je ugotovil mestni magistrat ljubljanski. Da cene ne odgovarjajo dejanskim cenam je znano, vendar pa je že iz teh podatkov razvidno, da so cene do konca decembra znatno narasle. Navadno po navedenih cenah blaga sploh ne dobimo, ker minimalne ali povprečne cene danes le malokdo upošteva. Zadnje dni pa so cene zopet izredno narasle. To občutijo najbolj vsi tisti, ki imajo opraviti z gospodinjstvom.

Ljubljanski magistrat je ugotovil za navedeni čas v Ljubljani naslednje cene:

	Govedina kg	
	Julija	Decembra
	K v	K v
Meso I.	16	14
Meso II.	14	12
Vampi	4	6
Pljuča	4	6
Obisti	14	14
Loj	14	22
	Teletina kg	
Meso I.	12	14
Jetra	12	14
Pljuča	10	12
Obisti	12	14
	Svinjska kg	
Meso I.	20	22
Glava	10	10
Parklji	10	5
Slanina sveža	28	38
Slanina prekajena	32	40
Mast	36	44
Meso prekajeno	30	34
Parklji prekajeni	12	12
Glava prekajena	14	14
Jezik prekajen	30	34
Koštrunovo meso	10	12
	Klobase kg	
Krakovske	40	44
Debrecinske	32	44
Safalade in hrenovke	26	34
Kranjske sveže	32	40
Kranjske prekajene	36	40

	K	▼	K	▼
Jetrne	20		14	
Krvave	16		20	
Perutnina komad				
Piščanec, majhen	12		14	
Piščanec, večji	16		20	
Kokoš	28		30	
Raca	25		30	
Divjačina kg				
Zajec, domači	12		16	
Mleko, jajca, maslo, sir kg				
Surovo maslo	40		52	
Čajno maslo	52		60	
Maslo	44		48	
Mleko liter	2.50		3	
Jajca, komad	70		2.50	
Sir polemadolski	—		64	
Pijača 1 liter:				
Vino staro	14		16	
Vino novo	10		14	
Pivo	2.80		—	
Zganje	30		48	
Specerlisko blago:				
Riž	18		20	
Kava I. vrste	65		84	
Kava II. vrste	52		72	
Kava I. vrste praž.	80		96	
Kava II. vrste praž.	70		88	
Sol	2		2.50	
Poper cel	90		100	
Poper mlet	—		130	
Paprika	80		88	
Testenine	10		12	
Zelenjava posuž.	4		—	
Kis navadni	3.40		4.40	
Kis vinski	5.50		6.40	
Olje namizno	30		60	
Olje jedilno	28		48	
Sladkor	6.60		12.30	
Zito 100 kg:				
Pšenica	350		380	
Rž	330		290	
Ječmen	330		300	
Oves	220		240	
Proso	200		400	
Koruza	200		300	
Ajda	300		420	
Fižol prenelčar	550		600	
Fižol ribničar	500		500	
Leča	—		1000	
Mlevski izdelki 1 kg:				
Pšenična moka št. 0	5		8	
Pšenična moka št. 1	4		7	
Pšenična moka št. 2	3.50		5	
Kaša	4		8	
Ješprenj	4.50		8	
Otrobi	1		1.20	
Koruzna moka	2		5	
Koruzni zdrob	3		6	
Pšenični zdrob	—		5	
Ajdova moka I. vrste	5		9	
Kruh 1 kg:				
Bel	5		10	
Črn	2		7.50	
Koma 100 kg:				
Send	70		100	
Slama	40		50	
Kurivo m³, q:				
Drva trda	100		270	
Drva mehka	80		120	
Premog	16.20		45	
Ogje	100		180	
Petrolej	5.40		6.50	
Zelenjava in podzemljine 1 kg:				
Salata endivja	—		6.50	
Motavilec	—		6.50	
Ohravj	—		1.10	

	K	▼	K	▼
Špinača	—		5.20	
Petersilj	3		3	
Zelena	1		3	
Čebula	1.40		1.50	
Česen	4		10	
Par	1		3	
Korenje navadno	—		—70	
Zelenjava za kuho	3		3	
Pesa rdeča	1.60		2	
Koleraba podzemljiska	—		—70	
Krompir pozni	1		2	
Kislne 1kg:				
Zelje kislo	—30		2	
Repa kisla	—		1.60	

Iz strokovnih organizacij. Skupščina stavbinskih delavcev za Slovenijo v Ljubljani.

Koncem tega meseca ali začetkom februarja se bo vršila prva redna skupščina našega društva. Društvo stavbinskih delavcev se je ustanovilo ob začetku preteklega leta. Po vsej Sloveniji se je pokazalo veliko zanimanje do takrat še neorganiziranih zidarjev, tesarjev itd. za združenje. Boriti se je bilo sicer z velikimi zaprekami, toda agilnost in požrtvovalnost sodrugov je pripomogla, da se je društvo razvilo in utrdilo. Število članov je naraslo nad 3000, kar je za sedanje razmere dokaz, da tudi v tej stroki narašča zavednost in smisel za združen nastop delavstva.

Društvo ima sedaj 14 podružnic: Ljubljana, Kranj, Celje, Trzin, Trbovlje, Maribor, Ribnica nad Mariborom, Rogatec, Ptuj, Oplotnica, Brežice, Pliberk, Kamnik, Podrožica.

To kaže, da je bilo delovanje društva prav živahno; povsod so se prirejali shodi za pridobitev članov ter za vzpodbujanje k stanovski zavednosti. Vršilo se je tudi več mezdnih gibanj, katera so se zaključila s povolnim uspehom. Gotovo je, da nas čakajo še velike naloge. Treba bode izobraževalnega in vzgojnega dela, da zadobe vsi člani pravilno in jasno pojmovanje smotra in nalog svojega društva, kar je temelj vsake strokovne organizacije. Najvažnejše vprašanje za uspešno delovanje društva pa je za enkrat finančno vprašanje. Ako pogledamo delovanje podjetnikov vidimo, da se povsod tesno združujejo, delavstvo nima opraviti več s posameznimi podjetniki, temveč z zvezo vsega njihovega stanu. Boji za pravične mezde bodo v bodoče gotovo lučnejši kot so bili kdaj prej, o tem se ne smemo varati. Mnogo nam še manjka, pred vsem pa manjka bojnih sredstev, to je denarja.

Zavedati se moramo, da je naše društvo bojna organizacija, ne pa kakšna miloščinska bratovščina, kot razredno zavedni delavci moramo biti na jasnem, da more delavstvo le z svojo lastno močjo kaj doseči, to se pravi, da more vsak delavec sam doprinesati potrebna sredstva da zadobi organizacija moč v dosego boljših razmer. Vsem je znano, da so se vse potrebščine podražile, tiskovine so vedno dražje, ako se hoče agitacija uspešno voditi in prirejal shode pri podružnicah, so stroški sedaj veliko večji kot prej. To delo pa se mora na vsak način vršiti.

Treba bode torej misliti nato, da se tudi pri našem društvu uredi finančno vprašanje, kakor se to godi že pri drugih organizacijah zavednega delavstva, na

primer pri kovinarjih, lesnih delavcih in drugih. Zvišanje naj bi se izvršilo približno za 100 od sto. Podrobneje o tem bo morala razpravljati in sklepati skupščina.

V veljavo bi pa povišanje doneskov stopilo, ko stopijo novi tarifi v veljavo, katere se predloži podjetnikom.

V zvezi s povišanjem doneskov je tudi ujedinenje z vsemi društvi stavbinskih delavcev v Jugoslaviji. Na Hrvaškem, v Srbiji in v Bosni imajo veliko višje doneske ko pri nas v Sloveniji. Prilagoditi se homo morali torej onim, da bomo zamogli skupno delovati in se skupno boriti za interese vsega delavstva, ker le v skupnem boju nam je zagotovljen uspeh.

Upamo, da se člani ne bodo upirali povišanju doneskov, ker morajo vedeti, da se z malimi prispevki še ni nikoli doseglo velikih uspehov. Sploh je pa le od požrtvovalnosti vseh delavcev odvisna moč naše organizacije; mi ne moremo pričakovati od nikoder podpore, moramo sami znašati skupaj sredstva in gradivo, da pridemo do moči in da si zgradimo trdnjavo, katero ne bo nobena sila premagala.

Podružnica osrednjega društva žilvinskih delavcev v Celju je imela 4. t. m. svoj redni občni zbor. Vsa poročila kakor tudi poročila kontrole je občni zbor vzel na znanje. Pri volitvah so bili izvoljeni večinoma zopet dosedanji funkcionarji, le na mestu s. I. eskovška je bil za predsednika izvoljen s. Lah Matija. V neki zadevi se je bilo sklenilo podvzeti akcijo pri mestnem magistratu.

Občni zbor osrednjega društva žilvinskih delavcev in sorodnih strok za Slovenijo se bo vršil v nedeljo dne 1. febr. 1920 v Ljubljani. Vsaka podružnica pošlje po sto(?) in na vsakih nadaljnjih sto članov po enega delegata. Na dnevnem redu je tudi izprememba pravil.

Dopisi.

Vojnotehnične zavode v Ljubljani upravlja vojaška oblast. Pri podjetju je zaposlenih okoli 300 mehaniških in tehniških delavcev. Podjetje hoče sedaj vojni plača povišala dnevna za 3 K, poleg tega erar razpustiti ter je odpovedal vsemu delavstvu službo. Delavstvo teh delavnic je imelo že 9. t. m. protestni shod, ker ni dobilo plač o pravem času. Sedaj ko gre končno za razpust ali prodajo teh delavnic, je delavstvo zopet zavzelo stališče napram preteči nevarnosti, da se podjetje ali razkusti ali pa proda Jadranski banki. Že pred letom dni je kovinarska organizacija pozivala vlado, da izpremeni te delavnice v tvornico za vagonje in uredi popravilnice za avtomobile, ker je podjetje razmeroma dobro opremljeno z marsikaterimi stroji in se je treba le izpopolniti. V tistem zmislu se je tudi izrekel shod kovinarske organizacije v Mestnem domu dne 13. t. m. če misli vojni erar podjetje razpustiti ali prodati, potem je dolžnost vlade, da podjetje prevzame in ga izpopolni. To nalogo, da stvar podpira, ima tudi delavski oddelk pri poverjeništvu za socialno skrb, ker gre za 300 delavcev in njih družine. Vrhutega pa bi silno trpela industrija, če bi dežela ne izrabila to priliko. Srečeta je bila tudi neizrabljena resolucija, na shodu so govorili ss. Mihevc, Golouh in Konač. Resolucija se glasi: Poveststvo vojnotehniških zavodov v Ljubljani je odpovedalo službo vsemu delavstvu, ki šteje okoli 300 kvalificiranih mehaničnih delavcev, ker namerava podjetje premestiti.

ga opustiti ali celo pravitnikom prodati. — Prizadeto delavstvo najodločneje protestira proti nameravanemu koraku, ker s tem pride ob kruh veliko število delavcev in njih družine. V interesu narodnega gospodarstva je pa tudi, da to podjetje takoj prevzame deželna vlada za Slovenijo in uredi v njem delavnice za popravo železniških voz, že iz tega stališča, in da se strokovno naobraženo delavstvo ne razkropl, ker bi tehniško vršbo in razvoj železne industrije v Sloveniji to oviralo za daljšo bodočnost. Shod apelira na deželno vlado, da takoj ukrene potrebne korake, ki so v socialnem in gospodarskem pomenu velike važnosti, ter naroča predsedstvu današnjega shoda, da to spomenico predloži na pristojnem mestu. Na vsak način pa zahtevamo, da se sedanja vojaška uprava nadomesti s civilno državno ali deželno upravo, katera naj obdrži vse dosežanje delavstvo v službi, ter zahtevamo, da so v navem upravnem svazu tudi delavci zastopani.

Iz Polzele smo dobili dopis, ki se bitko pritožuje o poslovodji v tamkajšnji lesni tovarni. Poslovodja Cosnek je doma tam nekje od Kočevja in misli, da mora sedaj dovršiti svoje junaško delo proti organizaciji, ki ga v sedmih letih odkar je tam, še ni mogel. Že na njegovem obrazu se bere surovost in neodkritost, zato ga kmatrajo že kmetje, zlasti pa delavci za pravega lisjaka. Ta fini gospod se je sedaj pričel vmešavati v našo organizacijo. Našel je namreč med delavci dva taka prilizovalca, ki jih je porabil v ta namen, da sta šla tožariti v pisarno, v prvi vrsti zaupnike in pa tudi delavce. Govorila sta potem o zaupnikih neresnične stvari, ki sta jih najbrže slišala v pisarni. Pametni gospod Cosnek je nato sklical vse delavce ter zahteval, da dosedanji zaupniki odstopijo in naj delavci druge izvolijo, ki bodo njemu bolj všeč. Pomagal mu je pri tem tudi njegov »Kostbursch«, knjigovodja Metod Pegan. Ta se je predstavil kot demokrat in je udrihal po sedanjih zaupnikih, češ, da zmeraj preveč zahtevajo od firme za delavce. In zdaj Cosnek ne ve, kako bi vse stare zaupnike na cesto pometal, kakor je to storil s prejšnjim zaupnikom s. J. Korberjem. Korber je bil odpuščen zaradi za lase privlečenega vzroka. Ko je ta šel po potrebi, je poslal Cosnek za njim tovarniškega mojstra, pravega svojega postreščka, da čaka nani in ga priganja, ker je bil K. ta dan že drugič zunaj. S. K. je rekel, da je to nedostojno, preprosto in surovo. Drugi dan je Cosnek klical Korberja v pisarno in tam so mu povedali, da naj dela le še do druge sobote. Tako se maščuje sedaj stari lisjak nad sodrugi, ki so v mezdnih gibanjih zastopali svoje tovariše. Podvzeli so se že koraki dvakrat, da se tega Cosneka odpravi zopet na Kočevsko, da bo tam gospodaril s starimi medvedi, ki jih je še nekaj v Auerspergovih gozdih. Dosele ta zahteva še ni imela uspeha. Vsi pošteni delavci naj se oklenejo organizacije ter pouče prilizovalce, da škodujejo ne samo nam, ampak tudi sebi, ker naprav razdor v delavskih vrstah. Kar smo dosegli, je uspeh organizacije in tudi s pomočjo organizacije bomo preialistei uredili to stvar. Obleko je trgaj ta mož z delavcev, sedaj je ne več. Maščuje se, preganja nas; tudi to preneha, če ne prej pa takrat, ko mu ugradimo pot v kočevske gozdove. Unajmo, kmalu bodo videli v Kočevju sojeza drugega »šlafferia«.

Rudarji v Mirni so začetkom novega leta stavljali, zakaj? Ob svojočasnem

sklepanju dogovorov Unije slov. rudarjev s Trboveljsko premogokopno družbo so stali mirenski rudarji na popolnoma pravilnem stališču, da jim tudi njihova zagrebška družba prizna vse one ugodnosti kakor trboveljska svojim rudarjem. No, nabavni prispevki, ki so bili izplačani rudarjem trboveljske družbe na podlagi dogovora z dne 28. marca 1919, je zagrebška družba tudi izplačala opravičenim rudarjem v isti visocini in istem smislu. O nabavnih prispevkih, zapadlih začetkom oktobra 1919 in januarja 1920, pa zagrebška družba ni hotela ničesar slišati, sklicuje se pri tem na neko pismo, ki je bilo delavcem prečitano v hrvaškem jeziku. V dotičnem pismu, ki ga je poslal upravni svet iz Zagreba, je družba namreč izjavila, da prvotne nabavne prispevke sicer priznava, da pa ne prevzema obveznosti za morebitne nadaljnje take koncesije delavcem. Rudarji pa izjave niso razumeli in jo vsled tega tudi niso smatrali obvezne za nje. Oktober je že dolgo potekel, približal se je januar, o obeh zapadlih nabavnih prispevkih ni bilo ne duha ne sluha. To je dalo povod, da so rudarji, okrog 96 po številu, stopili v stavko. Dne 3. januarja 1920 so se vršila tozadevna pogajanja. Pogajani so se udeležili ravnatelj premogovnika, en član upravnega sveta iz Zagreba, potem štirje rudarji kot zastopniki svojih tovarišev ter s. Tokan iz Ljubljane. Bilo je navzočih še več tovarišev, ki so prisostvovali kot priče. Rezultat pogajanj je bil, da zagrebška družba izplača oba nabavna prispevka kakor trboveljska. Starejšim delavcem na pralnici se je dnevna plača povišala dnevno za 3 K, poleg tega so se ugotovile še nekatere druge ugodnosti za delavce. S tem je bila zadeva rešena in so rudarji v pondeljek 5. januarja zopet šli na delo.

Domači pregled.

Dva popravka. V zadnji številki »Delavca« (2. jan. 1920) je izpuščen pri članku »Težave socializacije« pisatelj Karl Kautsky in se nahaja ime v zadnji vrsti Listnice uredništva. — Na drugi strani v članku »Ujedinjenje« zadnja vrsta v besedico »škodoželjno« odpade in pride na njeno mesto beseda »blagohotno«. Druge tiskovne pomote čitatelji lahko sami popravijo, ker niso tako zlobne kakor te dve.

Valutno vprašanje se baje vendar reši po merilu al pari, to je, en dinar za eno krono. Sanacija valute se izvede potem v daljši dobi po zakonih, o katerih bo sklepala narodna skupščina (državni zbor). S tem valutno vprašanje še ni rešeno. Ker je pa potrebno, da se reši, bo to vprašanje v bodoče tvorilo važen del socialnega vprašanja. Zakaj, če bi hotela kapitalistična gospoda zvaliti regulacijo valute na ramena delavstva, sirotinskih novcev in neimovitih slojev, bodo pač še morali ti sloji zavzeti prav odločno stališče. Krivci naj nosijo posledice vojne!

Za naše vojne ujetnike v Italiji. Krava vojna še vedno ni končala svojega dela. Že nad eno leto je, kar se je sklenilo premirje z Italijo, a naši vojni ujetniki še vedno žive in umirajo v Italiji. Socialnodemokratska stranka se je vedno trudila, da se ujetnike osvobodi in pošlje domov. Končno je to vprašanje dozorelo. V Italiji so socialisti pri volitvah dosegli velik vpliv in s pomočjo tržaških socialističnih prijateljev se je omogočilo, da se vrnitev pospeši. V ta namen se mudi v Italiji te dni sodrug Albin Prepeluh, ki ima namen pospešiti vrnitev vojnih ujet-

nikov s pomočjo Italijanske socialistične stranke. Mi in svojci ujetnikov v Italiji gotovo želimo, da bi imela misija s. Prepeluha najboljši uspeh.

Krojaško bolniško podporno društvo ima dne 18. t. m. ob 2. uri popoldne v gostilni pri »Lozarju« svoj letni občni zbor. Ker je dnevni red važen, naj se ga člani zanesljivo, točno udeleže.

Zahvala. Pekovski pomočniki v Celju, ki smo bili deležni božičnega darila se tovarišem darovalcem zlasti pa nabiralcem tem potom najtopleje zahvalujemo.

Zahvala. Rudarji v Zabukovec so mi podarili znesek 760 K, ki so ga bili nabrali. Istotako mi je uradništvo podarilo 100 K, ki so jih nabrali ob priliki svoje veselice. Vsem skupaj izrekam tem potom najtoplejšo zahvalo. — Marija Dosedla, vdova.

Obvestila.

Občni zbor podružnice čevljarjev osrednjega društva usnarjev in sorodnih strok v Težiču se bo vršil v nedeljo dne 25. t. m. v salonu konsumnega društva. Vse člane vabimo, da se občnega zbora gotovo udeleže. — Odbor.

Občni zbor podružnice živilskih delavcev (pivovarniške stroke) v Ljubljani se je vršil v torek dne 13. t. m. ob 6. uri popoldne v restavraciji »Reininghaus« v Sp. Šiški, ter je bil tako dobro obiskan. Predsedoval je shodu s. Janda, poročal pa sodrug Berdais. O poročilu blagajne poročamo v prihodnji številki »Delavca«. V odbor so bili izvoljeni sledeči član: Za predsednika Klobčič Mihael, za namestnika Cankar Ivan, za blagajnika Ropret Jožef, za namestnika pa Grošelj Mihael, za odbornike Svigelj Štefan, Šlemberger Franc, Kotarič Jožef in Orntal Franc, Jenko Ivan in Babnik Ivan; za nadzornike pa Pirnat Cilka, Stok Vincenc in Kern Josip. Ob 7. uri je zaključil zborovanje sodr. Klobčič in zahvaljujoč se za polnoštevilno udeležbo in pozivljajoč, da naj se vrše vsak mesec društveni shodi.

Lesni delavci v Ljubljani imajo v nedeljo dne 18. januarja mesečni shod podružnice lesnih delavcev za Ljubljano v bivši Mahrovi šoli ob 9. dopoldne. Dnevni red: mesečno poročilo odbora, raznoterosti. — Odbor

Društvo oblačilne stroke za Slovenijo v Ljubljani priredi v soboto na 24. januarja ob 8. uri zvečer v gornjih prostorih Narodnega doma veliko plesno zabavo z raznovrstnim drugim sporedom. Vstopnina v predprodaji 7 kron, na dan prireditve pri blagajni 10 K, za člane 5 K. Čisti dohodek je namenjen obolelim članom in njih rodbinam. Preplačila se

Društveni funkcionarji in člani, pozor!

Da vsa nerazporazumjenja odstranimo, sporočamo, da je v soboto 2. tedenski prispevek t. l. zapadel.

Vsi člani, ki imajo prispevek plačan samo do 47 tedna, se opozarjajo, da ta teden zapadli prispevek vplačajo, ker drugače izgube članstvo.

Podpora se upravičenim članom le tedaj izplača, če je vsaj 47. prispevek t. l. že poravnan. Od izplačljive podpore pa se vsi zaostali prispevki odtegnejo.

livaležno sprejemajo. K obilni udeležbi vabi odbor.

Osrednje društvo usnarjev in sorodnih strok prosi vse krajevne skupine, da vpošljejo celoletne obračune najkasneje do 10. februarja. — Ivan Novšak, tajnik, Ljubljana, Selenburgova ulica 6/II.

Celje, S. L. V poslanih noticah povejte vselej jedro stvari, za katero se gre.

Podružnica Saveza rudarskih rudarjev v Kreki (Bosna), prosi vse tovariše rudarje v Jugoslaviji, da li nemudoma naznanijo bivališče tovariša Pec Jožefa. Kdor bi torej izmed rudarjev vedel, kje se Pec Jožef nahaja, to naznani tudi lahko Uniji slov. rudarjev v Zagorju ob Savi.

Izdajatelj in odgovorni urednik

IVAN TOKAN

Tiska „Učiteljska tiskarna“ v Ljubljani.

Ivan Jaxin sin

Ljubljana Dunajska cesta 17.

priporoča svojo bogato zalogo

sivalnih strojev

in stroje za pletenje

(Strickmaschinen)

za rodbino in

obr. Pisalni

stroji Adler.

Vozna kolesa.

Ceniki se dobe zastoj in franko.

UČITELJSKA TISKARNA

LJUBLJANA, Frančiškanska ulica šte. 6.

registrirana zadruga z omejeno zavezo.

Tiskovine za šole, zupanstva in urade. Najmodernejšje plakate in vabila - za shode in veselice. -

LETNE ZAKLJUČKE

Najmodernejšja uredba za tiskanje listov, knjig, brošur itd. itd. -

STEREOTIPIJA LITOGRAFIJA.

KAJODELIC

draguljar in zlatar

Ljubljana, Hilšerjeva ulica šte. 4.

priporoča svojo

zlatarsko in draguljarsko delavnico

za nova dela in popravila vsake vrste, kakor tudi za pozlatovanje in posrebovanje itd. V zalogi ima zlatnine in srebrnine, poročne prstane po vsi h vzorcih in metah, uhane i. t. d.

Kupuje tudi zlato in srebro ter plačuje po najvišjih cenah ali pa izmenjava za novo blago.

Okrajna bolniška blagajna v Ljubljani.

Pisarna: Turjaski trg šte. 4. prvo nadstropje. Uradne ure so od 8. zjutraj do 2. popoldne. Ob nedeljah in praznikih je blagajna zaprta.

Zdravnik blagajne	Ordinira		Stanovanje
	dopol.	popel.	
Dr. Kosodina Peter splošno zdravljenje	11—1/21		Turjaska trg št. 4. v okr. bol. blag.
Dr. Ivan Zajec splošno zdravljenje	10—1/21		Turjaski trg št. 4.
Dr. Viktor Breskvar splošno zdravljenje	1—1/21	2—3	Frančiškanska ul. 2.
Dr. Viktor Breskvar splošno zdravljenje	1—2		Hilšerjeva ul. 14.
Dr. Alojz Kragober splošno zdravljenje	8—9	1—3	Turjaski trg št. 4. Poljanska cesta 18.

Člani, ki potrebujejo zdravniško pomoč, se morajo zglasiti v pisarni bolniške blagajne, da se jim izstavi nakaznico za zdravnika (bolniško zglasnico); brez te ordinirajo zdravniki le v nujnih slučajih. Troškov ki nastanejo, kadar zboleli član sam pozove druge zdravnike, da ga lečijo, ne povrne bolniška blagajna. Od blagajniškega zdravnika izpolnjeni bolniški list se mora takoj oddati v blagajniški pisarni. Ob nedeljah in praznikih se ordinira le v nujnih slučajih. Za vstop v bolnico je treba nakaznice. Zdravila se dobe v vseh ljubljanskih lekarnah. Bolniščinina se izplačuje vsako soboto, če je ta dan praznik, pa dan prej od 8. zjutraj do 1. popoldne. S pritožbami se je obračati do načelnika okrajne bolniške blagajne.

Nacelstvo.

„LJUDSKA TISKARNA“, delniška družba v Ljubljani.

Ljubljana, januar 1920.

Vabilo na subskripcijo delnic!

Ministrstvo trgovine in industrije, oddelek v Ljubljani, je z odlokom z dne 2. januarja 1920, št. 9172, dalo začasno dovoljenje za ustanovitev delniške družbe

„Ljudska tiskarna“ v Ljubljani.

Namen družbe je zlasti, da ustanovi lastno tiskarno, potem da nakupuje ter upravlja tudi druga tiskarska podjetja in pridobiva obrtne pravice za tiskarski, litografski, knjigotrški in knjigo-veški obrt.

Osnovna glavica družbe znaša 1.000.000 kron, in je razdeljena v 5000 delnic po 200 kron, ki se glase na ime in bo radi kontinuitete delniški družbi pridržana pravica, da vsak prehod njenih delnic iz ene roke v drugo odobri.

Delnice se imitirajo po kurzu 200 kron komad in za vsak komad 5 kron več, da bodo tako ustanovni stroški kriti. Na subskribirane delnice odpadajočo glavico bo na poziv pripravljala nega odbora plačati v gotovini pri Splošnem kreditnem društvu v Ljubljani. Dodelitev delnic si pridrži pripravljalni odbor.

Subskripcijske pole so na razpolago pri Splošnem kreditnem društvu v Ljubljani. Subskripcija se zaključi 15. februarja 1920 ob 12. uri popoldne.

Pripravljalni odbor.